

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1ObdoV/13/2017
Identifikačné číslo spisu: 9017200133
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Darina Ličková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9017200133.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v právnej veci žalobcu: Ing. W. M. CSc., nar. X. C. XXXX, bytom L., štátny občan SR, zast. JUDr. Stanislavom Jakubčíkom, advokátom so sídlom Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava, proti žalovanému: Schaeffler Kysuce, spol. s r. o., Dr. G. Schaefflera 1, Kysucké Nové Mesto (predtým INA Kysuce, spol. s r. o., so sídlom Dr. G. Schaefflera 1, Kysucké Nové Mesto), IČO: 36 386 553, zast. JUDr. Bohumírom Bláhom, advokátom so sídlom Hurbanovo nám. 5, Bratislava, o zaplatenie sumy 165 023,24 eur s príslušenstvom, o návrhu žalobcu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, vedenom na Krajskom súde v Žilina pod sp. zn. 16Cb/133/2001, na dovolanie žalobcu proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2014, č. k. 1Obo/17/2013-432, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline uznesením z 26. júna 2013, č. k. 16 Cb/133/2001- 389 rozhodol o návrhu žalobcu na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov tak, že žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov.

2. O odvolaní žalobcu proti tomuto uzneseniu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 20. mája 2014 pod č. k. 1Obo/17/2013-432 tak, že uznesenie Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2013 potvrdil.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v posudzovanom prípade neboli kumulatívne splnené obe podmienky vyžadované v zmysle ust. § 138 ods. 1 O. s. p. pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Týmito podmienkami boli : 1/ ak to pomery účastníka konania odôvodňujú a 2/ ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie (alebo bránenie) práva.

Odvolací súd pri posudzovaní, či sú splnené obe podmienky vyžadované ust. § 138 ods. 1 O. s. p. pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, dospel k názoru, že jedna podmienka nie je splnená, a to, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie (alebo bránenie) práva .Krajský súd v Žiline preto rozhodol v súlade s ust. § 138 ods. 1 O. s. p. a najvyšší súd napadnuté uznesenie ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca cestou svojho právneho zástupcu a navrhol, aby súd odložil vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2013, č. k. 16Cb/133/201-389. Dovolateľ prípustnosť dovolania odvodzuje z vady konania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ako aj ust. § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p. Za vadu konania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. považuje, že odvolací súd zmenil dôvody návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku, keďže prvostupňový súd svoje zamietavé rozhodnutie odôvodil tým, že žalobca nespĺňa podmienky priznania oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ust. § 138 ods. 1 O. s. p., pretože nie sú dané také jeho majetkové, zárobkové, rodinné, sociálne, zdravotné a osobné pomery, ktoré mu neumožňujú zaplatiť súdny poplatok. Tým, že odvolací súd k veci neumožnil dokazovanie, porušil ust. § 213 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd sa odchyľil od skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa bez toho, aby rešpektoval povinnosť opakovania alebo doplnenia dokazovania, čím zasiahol do ústavne zaručeného práva dovolateľa na súdnu ochranu.

4. K druhej kumulatívnej podmienke pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. (že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva) uviedol, že ide vtedy, ak je nepochybné, že vo veci mu nemôže byť vyhovené. Svojvoľným uplatňovaním alebo bránením práva je najmä šikanózný výkon práva, v predmetnej veci je predmetom konania určenie povinnosti úhrady pohľadávky. S ohľadom na pôvodne nepochybnú úspešnosť žalobcu, ktorá je daná právoplatným rozsudkom OS Bratislava II č. k. 25Cb/261/00-91, ktorý je platný v znení rozsudku KS v Bratislave č. k. 14Cob/262/2003-244, 14Cob/263/2003, 14Ncb/40/2003 z 8. septembra 2004, v žiadnom štádiu konania nemožno uzavrieť, že v predmetnej právnej veci ide zo strany žalobcu o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Preto má za to, že aj druhá podmienka pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov bola splnená.

5. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil v časti, v ktorej bolo potvrdené uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 16Cb/133/2001-389 z 26. júna 2013 a zaviazal žalovaného k úhrade trov dovolacieho konania vo výške 460,78 eur k rukám právneho zástupcu dovolateľa.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len „najvyšší súd“) (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok - ďalej len „C. s. p.“), po zistení, že dovolateľ podal dovolanie včas, konajúc prostredníctvom advokáta, bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

7. Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p., ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. prvá veta, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (t. j. za účinnosti O. s. p.), dovolací súd postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 2 C. s. p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovenia § 236, 237 a 239 O. s. p. v znení platnom v čase podania dovolania.

8. Dovoláním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

9. V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Obo/16/2013, 1Obo/17/2013-432 z 20. mája 2014, ktorým potvrdil odvoláním napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline z 26. júna 2013 č. k. 16Cb/133/2001-389 o nepriznaní oslobodenia žalobcu od súdnych poplatkov. Keďže výrok o potvrdení uznesenia o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov nestráca charakter uznesenia, aj keď sa stal súčasťou autoritatívneho rozhodnutia súdu - teda rozsudku, dovolací súd prípustnosť dovolania posudzoval najprv podľa ust. § 239 O. s. p.

10. Ustanovenia § 239 O. s. p. pripúšťalo dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, alebo rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru

Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska. Ďalej v odseku 2 § 239 O. s. p. bola ustanovená prípustnosť dovolania proti uzneseniu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa odvolacím súdom potvrdené v prípade, že odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako bolo prípustné dovolanie proti uzneseniu, ak išlo o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo išlo o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásenia za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

11. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nevykazuje znaky ani jedného z vyššie uvedených rozhodnutí, preto prípustnosť dovolania podľa ust. § 239 O. s. p. vyvodit' nemožno.

12. Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (s výnimkou rozhodnutí vydaných v exekučnom konaní) bolo dovolanie prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p.

Dovolateľ uviedol, že v konaní došlo k vade podľa ust. § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p., t. j., že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov a podľa písm. f/ že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

13. K vade konania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p. dovolací súd uvádza, že takáto vada nastane vtedy, ak na strane súdu je nedostatok právomoci, aby súd rozhodol vo veci, o ktorej mal inak rozhodnúť iný orgán. O tom, že súd má právomoc rozhodovať na návrh účastníka konania na priznanie o oslobodení od súdnych poplatkov svedčí ust. § 138 ods. 1 O. s. p., v ustanovení ktorom je daná výslovne právomoc súdu o priznaní, resp. nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Dovolací súd preto konštatoval, že k vade konania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. a/ O. s. p. nedošlo.

14. Dovolací súd následne preskúmal tvrdenie dovolateľa, že v konaní došlo k vade podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Dovolateľ má za to, že táto vada (že sa postupom súdu účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom) spočíva v tom, že súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov tak rozhodol z dôvodu nesplnenia prvej podmienky podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. (t. j., že to pomery účastníka konania odôvodňujú), pričom odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní dovolateľa dospel k názoru, že v predmetnej veci nebola splnená druhá podmienka ust. § 138 ods. 1 O. s. p. (t. j., že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva). Dovolateľ preto poukázal na porušenie ust. § 213 O. s. p., podľa ktorého odvolací súd mal nariadiť dokazovanie, lebo odvolací súd rozhodol z iného právneho dôvodu.

15. K tejto námietke dovolací súd uvádza, že k posúdeniu podmienok stanovených v ust. § 138 ods. 1 O. s. p. o oslobodení od súdnych poplatkov, musí súd pristupovať komplexne a v každom štádiu konania až do právoplatného skončenia konania môže súd priznané oslobodenie od súdnych poplatkov odňať, ak sa ukáže, že pomery účastníka ich priznanie neodôvodňovali. Súd musí venovať pozornosť aj skutkovým otázkam osvedčujúcich skutočností rozhodné pre posúdenie veci z pohľadu dôkazného bremena spočívajúceho v povinnosti účastníka konania žiadajúceho o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov preukázať naplnenie predpokladov pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Toto dôkazné bremeno zaťažuje toho účastníka, ktorý oslobodenie navrhol. Pri skúmaní druhej podmienky (či nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva), posúdenie splnenia tejto podmienky je závislé na konkrétnych okolnostiach, napr. uplatnenie pohľadávky žalobcom s nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu vo svojom rozsudku z 20. mája 2014, č. k. 1Obo/16/2013-432, 1Obo/17/2013, a preto nedošlo k vade konania podľa ust. § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

K námietke dovolateľa o porušení ust. § 213 O. s. p. dovolací súd uvádza, pre posúdenie toho, či vykonanie dokazovanie týkajúce sa (ne) naplnenia druhej podmienky vyžadovanej pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, je rozhodujúce, či takýto dôkaz spočívajúci ako dôkazné bremeno na dovolateľovi, môže mať za následok zmenu rozhodnutia vo veci samej. V predmetnej veci by takýto následok nenastal.

16. Dovolací súd následne preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, týkajúceho sa potvrdenia uznesenia súdu prvého stupňa o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, či nedošlo k vadám uvedeným v ust. § 237 ods. 1 písm. b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. Vády uvedené v ust. § 237 ods. 1 však nezistil, a preto dovolanie dovolateľa podľa ust. § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol, keďže smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.